חג השבועות - שלימות החירות

יציאת מצרים הוא לידת האומה הישראלית, בהיותה יסוד ושורש התורה והמצוות, ומקור האמונה השלימה של עם ישראל, כדבריהם ז"ל (זוה"ק ח"ב לח, א). אמנם בעצם הרי השחרור מבית עבדים מהוה את הלידה הגופנית בלבד, כפי שהג' דיר זאת הנביא (יחזקאל טז, ד) ומולדותיך ביום הולדת אותך, ופירש"י ז"ל "כשבחרתי בך במצרים, היית בלי שום תיקון, ולפי שדימה הדבר ללידה, הזכיר כאן תיקוני הולד" (ועי' רד"ק שם).

לעומת זאת רק במעמד הר סיני היתה היצירה המושלמת של עם ישראל, לאחר שנתבשרו: ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש (שמות יט, ו) וכמו שנאמר: הסכת ושמע ישראל היום הזה נהיית לעם לה' אלקיך (דברים כז, ט) והיינו שע"י מעמד הנבחר הפך ישראל להיות עם בפני עצמו.

והן הם דברי הנבואה (יחזקאל שם, יא) ואעדך עדי ואתנה צמידים על ידיך ורביד על גרונך, ובתרגום יונתן שהכונה לשתי הלוחות שניתנו על ידי משה, ואילו הצמידים היינו כפירש"י ז"ל "חברתים — ללוחות — דיבור כנגד חברו, חמשה כנגד חמשה".

וכך מצינו שאמרו חז"ל (ילקוט שמעוני שם רמז שנה) שקישט אותם הקב"ה בכל מיני קשוטין, הצמידים — אלו שני לוחות הברית, והרביד — זה ספר תורה, העגילים — אלו עשרת הדברות, ועטרת תפארת בראשך — זו השכינה.

ונפלא הוא פירושו של הרד"ק (שם ט) וארחצך — הוא מה שאמר: לך אל העם וקדשתם היום ומחר וכבסו שמלותם (שמות יט, י) כמו שיצא מעבדות לחירות, שרוחץ ומחליף שמלותיו, גם להיטהר מן הטומאה שיצאו ממנה, ששכנו בתוך עם טמא, זהו שאמר: ואשטוף דמיך מעליך, שטף ולכלוך העבודה" (ועי"ש עוד).

נמצינו למדים שתהליך השחרור נמשך מרגע הפסח עד למתן תורה בחג השבועות, בו זכו ישראל לשמוע את דבר ה' בקולות וברקים, ובכך נזדככו מזוהמת מצרים ומהחטא הקדמון בשלימות, עד שנתעלו לדרגת מלאכי השרת, כדבריהם ז"ל (זוה"ק ח"ב צד, א) שלא רק נשמותיהם היו מאירות, אלא אף גופם היה זך ונקי כדוגמת המלאכים העליונים.

הציפיה והערגה למעמד הנבחר

בא וראה כי תכלית היציאה ממצרים נקבעה בפי עליון ב"ה, בדברו אל משה רבינו ע"ה בראשית דרכו בסנה, באמרו לו: וזה לך האות כי אנכי שלחתיך, בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלקים על ההר הזה (שמות ג, יב) כלומר, לא די בעצם היציאה ממצרים, אם כי היא בבחינת סור מרע, הן בגאולת הגוף מעבדות לחירות, והן בשחרור הנפש מערות הארץ, אלא השאיפה היא: עשה טוב — תעבדון את האלקים, וזאת רק כעבור חמשים יום, וכפירש"י ז"ל "תעבדון אותו על ההר הזה, שתקבלו תורה עליו, והיא הזכות העומדת לישראל.

אט אט משתחררים והולכים צבאות ה' ישראל קדושים מחלאת הזוהמה שדבקה בהם בשנות השיעבוד, ואם כי הגאולה היתה ברגע אחד, הרי ההזדככות נמשכה תקופה של חמשים יום, עדי היו ראויים ליום "המקווה לבורא, לתורה, לעולם, לעל' יונים ולתחתונים — ביום הזה הגיע חשוק ונחשק לחושק וחשוק ושמחו שמים וארץ, כי זה הוא תכלית הבריאה ותקותה" (אור החיים הקי שמות יט. ב).

ספירת הטהרה — שבע שבתות — שהיתה מלווה בציפיה וערגה שאין למעלה הימנה, היא שהכשירה את הקרקע, שתהיה ראויה להתגלות האלקית של: וירד ה' על הר סיני, בו נתעלתה הארץ לדרגת שמים, ויושביה בני א"ל חי הפכו להיות מלאכי רום.

וכך הם דברי **הר"ן זללה"ה** (סוף פסחים בשם אגדה) "כשאמר משה לישראל מה שאמר לו השי"ת: בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלקים על ההר הזה, אמרו לו ישראל, רבינו משה אימת עבודה זו, אמר להם, לסוף חמשים יום, והיו מונים כל אחד ואחד לעצמו, מכאן קבעו חכמים לספירת העומר, כלומר בזמן הזה שאין מביאין קרבן ולא עומר, **אלא מחשבין נ' יום לשמחת התורה**, כמו שמנו ישראל באותו הזמן".

כנסת ישראל מעצמה ביטאה את ההרגשה המקורית, זו האומרת לכל אחד ואחד מהם, כל עוד לא התקבנו למני הר סיני, עדיין אנו עבדי פרעה — במדה מסוימת. והננו שרויים במיצר המוגבל, נתונים בכבל העבדות הרוחנית, ורק כאשר נזכה לשמחת התורה ביום בו עתידים עליונים ותחתונים כאחד לשוש ולעלוז בו, או אז נטעם טעמה של חירות אמיתית.

חג העצרת — יום שמיני של פסח

מיוחד הוא חג השבועות בו ניתנה תורה לישראל, שאינו קשור למועד בחודש, כדוגמת הפסח שהוא בחמשה עשר לחודש הראשון, או חג הסוכות שהוא בחמשה עשר לחודש השביעי. אלא נכרך הוא אחר הפסח והעומר: עד ממחרת השבת השביעית תספרו חמשים יום והקרבתם מנחה חדשה לה' (ויקרא כג, טז) וביום הבכורים בהקריבכם מנחה חדשה לה' בשבועותיכם (במדבר כח, כו).

והוא מה שגילה לנו **הרמב"ן זללה"ה** בפירושו לתורה (ויקרא כג, לו) "ויצוה בחג המצות שבעה ימים בקדושה לפניהם ולאחריהם, כי כללם קדושים ובתוכם הוא מנה ממנו תשעה וארבעים יום, שבעה שבועות כימי עולם ("והנה מספר הימים מיום התנופה עד יום מקרא קודש, כמספר השנים משנת השמיטה עד היובל, והטעם בהם אחד וכו'. ויקדש יום החמשים הנספר בידו", שם טו), בשמיני של חג, **והימים הספורים בינתים, כחולו של מועד בין הראשון והשמיני בחג, והוא יום מתן תורה שהראם בו את אשו הגדולה ודבריו שמעו מתוך האש, ולכך יקראו רז"ל בכל מקום חג השבועות עצרת, כי הוא ביום שמיני של חג שקראו הכתוב כן".**

מקביל הוא חנה של תורה בשבועות, לשמיני עצרת, ואילו הימים שבינתים בין פסח לעצרת הרי הם קדושים בבחינת חולו של מועד, כי בשורת החירות לא נסתיימה בפסח, אלא רק במעמד הר סיני, כאשר שמעו ישראל וקיבלו עליהם עול מלכותו יתי', ומאז ואילך: עבדי ה' הם, ולא עבדים לעבדים, ולפיכך הם בני חורין אמיתיים; כי "אין לך בן חורין אלא מי שעוסק בתורה" (אבות ו).

קריאת הדרור של היובל, היא עצמה מהדהדת ביום החמשים של ספירת העומר, שהרי המטרה אחת היא: שחרור עבדים בשנת היובל, עליה נאמר: ושבתם איש אל אחוזתו, ואיש אל משפחתו תשובו (ויקרא כה ו) — נועד לבשר את הבשורה האלוקית של: כי לי הארץ, כי גרים ותושבים אתם עמדי (שם, כג) וכן: כי לי בני ישראל עבדים, עבדי הם אשר הוצאתי אותם מארץ מצרים, אני ה' אלקיכם (שם, נה).

בדומה לכך שמעו ישראל בהר סיני: **אנכי ה' אלקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים** (שמות כ, ב) ודבר אלקינו יקום לעולם, שהרי בכל שנה ושנה חוזר ונשנה הדבר: קול גדול ולא יסף — ולא פסק (רש"י דברים ו, יט) וכדברי **ה"קדושת לוי"** (יתרו ד"ה ומשה עלה אל האלקים) **"והנה אם אדם זוכה שומע בכל חג השבועות את הקול שמכריזין אנכי ה' אלקיך"** והיינו שבמתן תורה נשלמה החירות האמיתית שביטויה הוא קבלת עול מלכות שמים, באמצעות השחרור מעבדות הנפש ליצר ולכל מה שקשור בטבעיות והבלי הזמן.

והן הם דברי **רבינו בחיי זללה"ה** (ויקרא כג, טז) "ישלא הזכירה תורה חג שבועות בייחוד כשאר החגים, ושיאמר כן: בחודש

הרב שלום חיים פרוש

השלישי בששי בו חג השבועות, כמו שאמר בפסח: בחמשה עשר יום לחודש הזה חג המצות, בא ללמד כי ההר חג נגדר אחר מצות העומר, ומ"ט יום הספורים בין ראשון של פסח עד השבועות, הנה הם כחול המועד בין ראשון של סוכות ושמיני עצרת".

וזהו עומק דבריהם ז"ל (ר"ה ו, ב) כל היכא דתני פסח, תני עצרת, כלומר, רק בעצרת נשלם והולך ענין חג הפסח, שהרי בו זכינו לייעוד המובטח של עבודתו יתי' — תעבדון את האלקים על ההר הזה — ובאמצעות הספירה המטהרת זוכים להתעלות לסוד העולם הבא — שהוא היובל האמיתי מקור החרגת ושורש הטהרה, בסודה של תורה (עי' זוה"ק ח"ג צז, א).

שמחת החג הודגשה בחג השבועות

ותראה מה שביאר **ה"קדושת לוי"** (לשבועות) "ישאלתי במדינה ליטא מפני מה נקרא חג שבועות בשם עצרת, והלא לא נזכר בתורה שם עצרת רק בשמיני עצרת, והשבתי בשלשה אופנים וכו', אופן הב' לפי שאנו רואים בחוש השכל שכל הימים טובים נקרא שמותן על שם המאורע וכו', מה שאין כן יום שבועות, אין נקרא על שם המאורע, רק על שם מצות הספירה".

"והסביר שם להלן, שכשם שעושים שמחה בסיום של מסכתא והלא "כבר עברה המצוה ההיא" אלא שהשמחה היא בבחינת "יקשה עלי פרידתכם" כמו שפירש"י ז"ל על שמיני עצרת (במדבר כט, לו) שהוא "בכדי לעצור עוד השמחה, שלא ייפרדו איש מעל אחיו וכו'. וזהו גם כן הטעם של חג השבועות שאנו עושין אותו יום טוב, על סיום מצות ספירה, שזיכה אותנו הבורא ב"ה, ועל"זה נקרא בשם עצרת". כלומר. שמחת העצרת היא הביטוי לאותה הרגשה נעלית של חירות לטהרה, הבאה בעקבות הספירה, שהיא הצפיה למתן תורה.

ובזה יובן מה שלא נזכר בתורה חיוב השמחה בפסח, אלא בחג השבועות נאמר: ושמחת לפני ה' אלקיך (דברים טז, יא), ואף שבעצם יש חובת שמחה בפסח כמו בשאר הרגלים, אך בכונה תחילה הודגשה השמחה בחג השבועות, להורות לנו כי ביום זה נשלמת החרות, שהיא מקורה של השמחה, והיינו שמחתה של תורה המטהרת ומזככת את האדם (עי' זוה"ק ח"ג פ, ב).

שבועות — חירות מיצר הרע

הורו לנו חז"ל (זוה"ק ח"ב קפ"ג, ב) דהשתא ביומא דא אתבטל יצר הרע, ואורייתא דאתקרי חירו אשתכח, כלומר, שבחג השבועות זוכים אנו לחירות מיצר הרע, שהיא החירות האמיתית.

והוא שמצינו (שמות רבה מא, ז) עה"כ: חרות על הלוחות (שמות לב, טז) — אל תיקרי חרות אלא חירות מן גלויות, חירות ממלאך המות, חירות מן היסורין, והיינו כאמור שהרי שיעבוד מלכויות ומלאך המות ושאור שבעיסה שהוא היצה"ר חד הן (עי' ברכות יז, א: רצונו לעשות רצונך, ומי מעכב שאור שבעיסה — יצר הרע שבלבבנו המחמיצנו, רש"י — ושיעבוד מלכויות).

וכן אמרו: הוא שטן, הוא יצר הרע, הוא מלאך המות וכו', תנא יורד ומתעה ועולה ומרגיז, נוטל רשות ונוטל נשמה (ב"ב טז, א) ופירש"י ז"ל "יורד למטה ומתעה את הבריות לחטוא, ועולה למעלה ומרגיז את חמת המלך בהשטנתו, נוטל ממנו רשות להרוג את החוטא וכו' הרי שביטול יצה"ר הוא חירות ממלאך המות, וחירות מן גלויות.

ומפורש יותר (זוה"ק ח"ג צז, ב) ובגין כך איקרי בגוונא דא עצרת, דאית ביה ביטול יצה"ר, ועל דא לא כתיב ביה חטאת כשאר זמנין דכתוב בהו חטאת לה', וכן הוא בירושלמי (ר"ה פ"ד הל' ח) בכל הקרבנות כתיב חטא, ובעצרת אין כתיב חטא, אמר להן הקב"ה: מכיון שקיבלתם עליכם עול תורה, מעלה אני עליכם כאילו לא חטאתם מימיכם ופירש ה"קרבן העדה" (שם) **"שבכל שנה בעצרת, הוא כיום אשר עמדנו לפני הר סיני ומקבלים התורה מחדש וכו', הלכך אין שום חטאת ביום הזה".**

הרי לפנינו שבחג השבועות זוכים ישראל לחירות האמיתית, שהיא חירות מיצר הרע, ולפיכך נקרא בשם חג העצרת, שהרי עצרת משמעותה מלכות (זוה"ק ח"ג רנו, ב) והיינו שבו מתעלים אנו להיות מושלים על היצר, ובזה זוכים למלכות, והיא השמחה השלימה של ביטול יצר הרע וביטול עול הגלויות.

והוא שמצינו (תיקוני זוהר נה, א) ובשבעות יפקון בזכותא דמשה דאיהו מתן תורה רחמי, וגלי לון ספר תורה ויתכנשון לירושלים בב"א.

מתיבתא היכל הקודש
דחסידי ברסלב - יבניאל

אל אחינו בני ישראל שיחי'

פונים אנו בקריאה נרגשת להרים את תרומתכם הנכבדה למען המלחמה נגד המסיון והמורמונים הפועלים ביבניאל ובאיזור. בכדי לפעול נגד טומאה הנ"ל זקוקים אנו להדפיס ולהפיץ חומר הסברה לתושבי המקום לחיזוק הדת במקום.

אנא הרימו תרומתכם ותתברכו מפי עליון

התרומות אפשר לשלוח:
ת.ד. 289, יבניאל
עבור מתיבתא היכל הקודש
או חשבון בנק הפועלים סניף יבניאל 49995

בברכה **עמיקום מזרחי**
רב שכונת עמידר — יבניאל